EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 29.7.2022
COM(2022) 383 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Evalueringsrapport om gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten

Evalueringsrapport om gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten

Juli 2022

Indholdsfortegnelse

Indledning 2

I. GENNEMFØRELSEN AF GENOPRETNINGS- OG RESILIENSFACILITETEN ER I GANG: KOMME STYRKET UD AF EN GLOBAL PANDEMI 3

I.a. Et momentum for investeringer og reformer for den europæiske økonomi 3

I.b. Ydelse øjeblikkelig finansiel støtte 6

II. HIDTIDIGE FREMSKRIDT: BIDRAG TIL MÅLENE FOR DE SEKS SØJLER OG TIL LIGESTILLING MELLEM KØNNENE 8

II.a. Seks søjler for en fremtidssikret genopretning: Evaluering af opfyldte milepæle og mål 8

II.b. Genopretnings- og resiliensfacilitetens bidrag til bekæmpelse af uligheder mellem kønnene 24

III. VEJEN FREM: ET FLEKSIBELT INSTRUMENT SKRÆDDERSYET TIL NYE UDFORDRINGER 30

III.a. Styrkelse af de nationale genopretnings- og resiliensplaner for at imødegå nye udfordringer 30

III.b. Vejen frem: Vejledning til medlemsstaterne om ajourføring af planerne 32

Konklusion 32

Indledning

Genopretnings- og resiliensfaciliteten blev oprettet ved forordning (EU) 2021/241 den 19. februar 2021 for at fremme samhørighed ved at afbøde de sociale og økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien og ved at forberede Unionen bedre på fremtidige udfordringer, navnlig ved at støtte den grønne og den digitale omstilling. 18 måneder senere er gennemførelsen af faciliteten godt på vej og skrider hurtigt frem i overensstemmelse med den tidsplan for reformer og investeringer, som medlemsstaterne har fastsat. Indtil videre er der allerede udbetalt 100 mia. EUR under genopretnings- og resiliensfaciliteten: 56,6 mia. EUR i forfinansiering og 43 mia. EUR i betalinger, og gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanerne skaber konkrete resultater i praksis både i form af investeringer og reformer på tværs af de seks søjler, der er omfattet af faciliteten.

Efter offentliggørelsen af den første årlige rapport[1] om gennemførelsen af faciliteten den 1. marts 2022 og i overensstemmelse med forordningens artikel 16 indeholder denne evalueringsrapport en redegørelse for gennemførelsen af faciliteten med en kvantitativ vurdering af genopretnings- og resiliensplanernes bidrag til at nå de klimamæssige og digitale mål samt til hver af de seks søjler. Rapporten beskriver også, hvordan genopretnings- og resiliensplanerne tackler ulighederne mellem kvinder og mænd. Der henvises ligeledes til Europa-Parlamentets betænkning om gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten[2], og den indeholder oplysninger om gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanerne frem til den 30. juni 2022 og er baseret på data offentliggjort i resultattavlen for genopretning og resiliens. Der tilvejebringes også yderligere oplysninger gennem NextGenEU-kampagnen, som Kommissionen lancerede i maj 2022[3].

I henhold til artikel 16 i forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten skal evalueringsrapporten også indeholde bemærkninger og vejledning til medlemsstaterne inden ajourføringen af deres genopretnings- og resiliensplaner i forbindelse med ajourføringen i 2022 af det maksimale finansielle bidrag. Som reaktion på den geopolitiske og økonomiske udvikling, der blev udløst af Ruslands invasion af Ukraine, indgik Kommissionens bemærkninger og vejledning allerede i Kommissionens vejledning om genopretnings- og resiliensplaner i forbindelse med REPowerEU[4], der blev offentliggjort i maj 2022.

[1] COM(2022)75 final.
[2] Tilgængelig her: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2022-0171_DA.html.
[3] I overensstemmelse med artikel 34, stk. 3, i forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten, se https://europa.eu/next-generation-eu/index_da.
[4] Vejledningen tilgængelig her: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XC0531(01)&from=EN.

I. GENNEMFØRELSEN AF GENOPRETNINGS- OG RESILIENSFACILITETEN ER I GANG: KOMME STYRKET UD AF EN GLOBAL PANDEMI

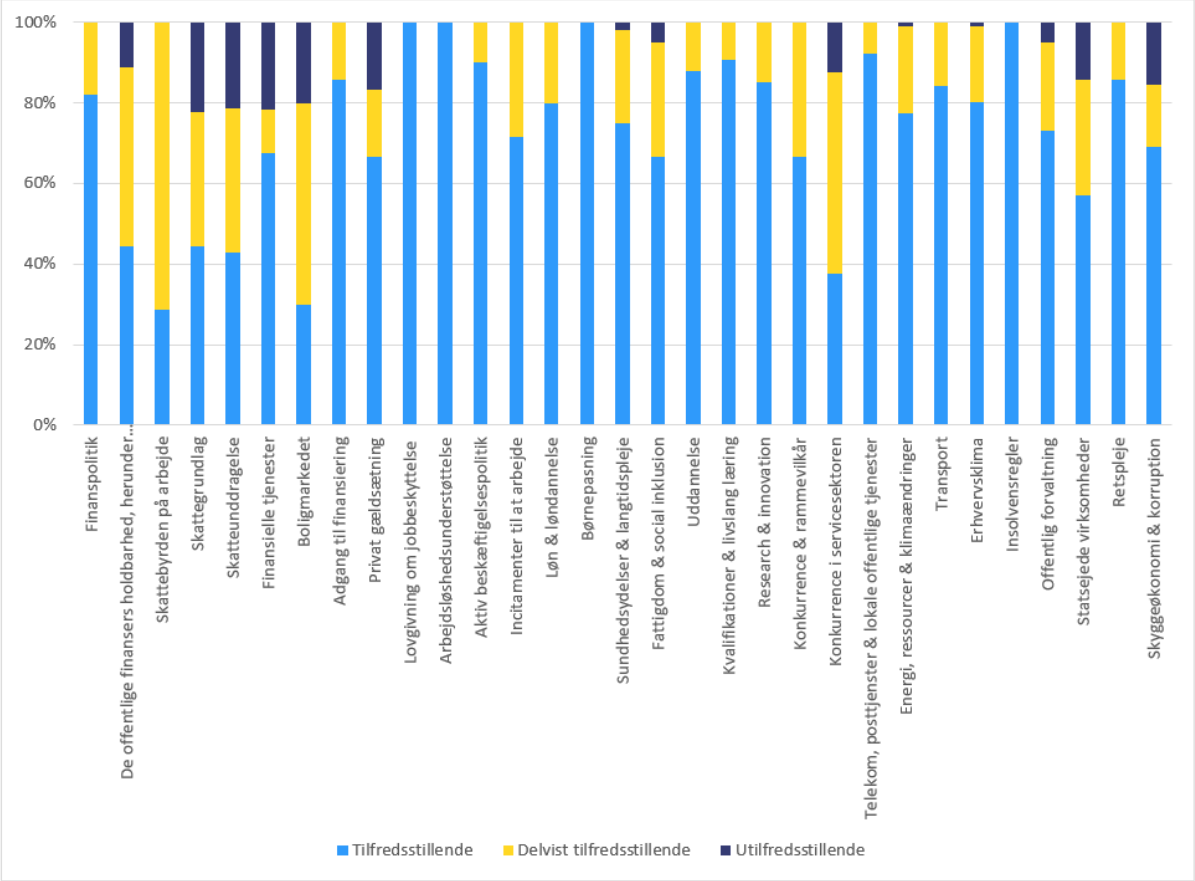
I.a. Et momentum for investeringer og reformer for den europæiske økonomi

Der er nu gået mere end to år, siden genopretnings- og resiliensfaciliteten viste sig at være Europas svar på en hidtil uset krise. Den europæiske økonomi gennemgår en grundlæggende forandring i en forstyrret global kontekst, der er præget af stor usikkerhed. Derfor er hovedformålet med genopretnings- og resiliensfaciliteten at fremme Unionens økonomiske, sociale og territoriale samhørighed ved at finansiere reformer og investeringer med langvarige virkninger og yde altomfattende støtte til den grønne og den digitale omstilling. I denne forbindelse har genopretnings- og resiliensfacilitetens resultatbaserede logik til formål at sikre et effektivt reformmomentum i de enkelte medlemsstater frem til 2026. Ifølge skøn[5] forventes midlerne fra NextGenerationEU, hvis de anvendes hensigtsmæssigt, at øge EU's BNP med omkring 1,5 % og samtidig støtte skabelsen af nye arbejdspladser. Udrulningen af den flerårige finansielle ramme og NextGenerationEU sammen med de billioner af euro, som regeringerne allerede har brugt på nationale foranstaltninger, har gjort EU mere modstandsdygtig og bedre rustet til at imødegå de udfordringer, som pandemien og andre fremtidige kriser udgør. I de seneste prognoser bekræftes det robuste vækstpotentiale i EU's økonomi på trods af den vedvarende turbulens og brændstofmangel på de globale markeder som følge af krigen i Ukraine. Vækstfremskrivningerne er imidlertid forbundet med usædvanlig stor usikkerhed, og der er store nedadrettede risici. I lyset af den seneste kraftige stigning i inflationen og rentestigningen er behovet for støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten mere akut end nogensinde, og genopretnings- og resiliensfaciliteten kan yde afgørende støtte til medlemsstater, der står i en vanskelig situation.

25 medlemsstaters genopretnings- og resiliensplaner er blevet godkendt af Kommissionen og Rådet. Reformerne og investeringerne i genopretnings- og resiliensplanerne bidrager effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger til medlemsstaterne som led i det europæiske semester (fremhævet i figur 1).

[5] Se Pfeiffer P., Varga J. og in't Veld J. (2021), "Quantifying Spillovers of NGEU investment", European Economy Discussion Papers, nr. 144 og Afman et al. (2021), "An overview of the economics of the Recovery and Resilience Facility", Quarterly Report on the Euro Area (QREA), Vol. 20, nr. 3, s. 7-16. Begge undersøgelser fremhæver også resultaternes følsomhed over for centrale antagelser.

Figur 1. Andele af landespecifikke henstillinger, der er omfattet af de 25 genopretnings- og resiliensplaner, efter politikområde (som defineret i CeSaR)

Kilde: Europa-Kommissionen.

Gennemførelsen af faciliteten er gradvist nået op på fuld hastighed takket være medlemsstaternes fortsatte engagement. Der arbejdes i øjeblikket på de operationelle ordninger mellem mange medlemsstater og Kommissionen. Undertegnelsen heraf er en forudsætning for indgivelse af betalingsanmodninger. Der er indtil videre indgået 13 operationelle ordninger[6], som har ført til indgivelse af 11 betalingsanmodninger[7] og udbetaling til seks medlemsstater[8]. Det er en forudsætning for facilitetens succes på lang sigt, at medlemsstaterne fortsat forpligter sig til at opfylde deres milepæle og mål rettidigt. Genopretnings- og resiliensfacilitetens succes afhænger også af en tæt inddragelse af arbejdsmarkedets parter, civilsamfundsorganisationer, lokale og regionale myndigheder, NGO'er og andre interessenter, som har bidraget til udformningen af planerne og nu spiller en central rolle i gennemførelsen heraf. Desuden kan medlemsstaterne også anvende Europa-Kommissionens instrument for teknisk støtte til at gennemføre deres planer.

[6] Operationelle ordninger indgået med Kroatien, Cypern, Estland, Frankrig, Grækenland, Italien, Letland, Litauen, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Slovenien og Spanien. 12 yderligere operationelle ordninger forventes indgået inden udgangen af 2022.

[7] Betalingsanmodninger fra Kroatien, Frankrig, Grækenland, Italien, Portugal, Rumænien, Slovakiet og to fra Spanien og Italien.

[8] Betalinger foretaget til Kroatien, Frankrig, Grækenland, Italien, Portugal og Spanien.

Fremskridt hen imod digitale mål og klimamål fastsat i forordningen

Genopretnings- og resiliensfaciliteten indeholder et rigt spektrum af reformer og investeringer, der understøtter miljømål og digitale mål i hele EU. Alle nationale genopretnings- og resiliensplaner understøtter kraftigt den grønne omstilling. I hver genopretnings- og resiliensplan skal mindst 37 % af de tildelte midler allokeres til klimaindsatsen. Ud over klimamålet på 37 % skal hver enkelt foranstaltning overholde princippet om ikke at gøre væsentlig skade på de bredere miljømål. Selv om alle planer overstiger benchmarket på 37 % (40 % af tildelingerne i planen er afsat til klimamål), har en række medlemsstater anvendt mere end halvdelen af deres tildeling til klimamål. Faciliteten bidrager desuden til den digitale omstilling i EU. Den støtter reformer og investeringer i digitale infrastrukturer og færdigheder, digitale teknologier og forskning og innovation for at støtte Europas teknologiske ekspertise samt digitaliseringen af virksomheder og offentlige tjenester. I henhold til forordningen skal medlemsstaterne afsætte mindst 20 % af deres tildeling til foranstaltninger til digital omstilling, men de fleste medlemsstater er gået videre, og 26 % af planernes samlede tildeling er således afsat til digitale mål. Tyskland og Østrig vil f.eks. investere ca. 53 % og Luxembourg, Litauen og Irland henholdsvis 32 % af deres maksimale samlede tildeling til digitale mål.

Ifølge oplysningerne indsamlet i forbindelse med den halvårlige rapportering gennemføres milepæle og mål rettidigt. Ved udgangen af april 2022 rapporterede medlemsstaterne om gennemførelsen af deres planer som led i den anden halvårlige rapporteringsrunde. De indsendte data viser de stabile fremskridt, der er gjort med gennemførelsen af planerne, da medlemsstaterne er godt på vej med gennemførelsen af deres genopretnings- og resiliensplaner.

Der er gjort afbalancerede fremskridt med gennemførelsen af både reformer og investeringer på tværs af genopretnings- og resiliensplanerne med opfyldte milepæle og mål.

Eksempler på reformer med opfyldte milepæle

- **Kroatien** har vedtaget en lov om alternative transportbrændstoffer.
- **Frankrig** har gennemført en reform vedrørende forvaltningen af de offentlige finanser.
- **Grækenland** har vedtaget og påbegyndt gennemførelsen af en lov om affaldshåndtering.
- **Italien** har vedtaget lovgivning vedrørende reform af retssystemet.
- **Portugal** har vedtaget en national strategi for bekæmpelse af fattigdom.
- **Spanien** har vedtaget en national plan for digitale kompetencer.

Medlemsstaterne har også foretaget et betydeligt antal investeringer. Der gives nogle eksempler i tekstboksen nedenfor.

Eksempler på investeringer med opfyldte mål

- **Kroatien** har ydet støtte til virksomheder for at øge energieffektiviteten og anvendelsen af vedvarende energi i industrisektoren.
- **Frankrig** har ydet 400 000 tilskud til renovering af private boliger.
- **Grækenland** har sendt opførelsen af 13 regionale civilbeskyttelsescentre (PEKEPP) i udbud gennem offentlig-private partnerskabsordninger.
- **Italien** har udvidet incitamenterne til at fremme energieffektivitet i beboelsesejendomme.
- **Portugal** har underskrevet de nødvendige kontrakter om det planlagte indkøb af 600 000 individuelle computere til elever og lærere.
- **Spanien** har godkendt en plan for digitalisering af SMV'er for 2021-2025 for at sætte skub i digitaliseringen af små virksomheder og fremme teknologisk innovation.

Endelig er det værd at understrege, at medlemsstaterne i første fase af gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanerne har opfyldt en række milepæle for støtte til anvendelsen af investeringer på nationalt plan og samtidig sikret tilstrækkelige kontrolsystemer. Italien har f.eks. indført nye administrative procedurer for at forenkle og standardisere forpligtelserne for virksomheder, der har adgang til midler fra genopretnings- og resiliensfaciliteten, og udviklet et datalagringssystem til overvågning af gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten på tværs af regioner. Frankrig har ligeledes forbedret kontrol- og revisionssystemet ved at præcisere koordineringsorganets og de relevante ministeriers roller og ansvarsområder, indføre procedurer for indsamling og lagring af data vedrørende genopretnings- og resiliensfaciliteten og fastlægge revisionsstrategien forud for betalingsanmodninger.

I.b. Ydelse øjeblikkelig finansiel støtte

Den stabile gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanerne har allerede ført til udbetaling af ca. 20 % af de tildelte midler fra genopretnings- og resiliensfaciliteten. Der er udbetalt over 56,6 mia. EUR i forfinansiering til 21 medlemsstater, og der blev udbetalt 43 mia. EUR efter opfyldelsen af milepæle og mål. Siden den første betalingsanmodning indgivet af Spanien den 11. november 2021 har Kommissionen modtaget yderligere 10 betalingsanmodninger[9], og i 2022 forventes der at blive indgivet over 30 betalingsanmodninger. Pr. 30. juni[10] havde seks lande modtaget de første betalinger (Kroatien, Frankrig, Grækenland, Italien, Portugal og Spanien), og den nylige udbetaling til Kroatien bragte det samlede beløb fra genopretnings- og resiliensfaciliteten udbetalt af Kommissionen

[9] Spanien for anden gang den 30. april 2021, Frankrig den 26. november 2021, Grækenland, Italien, Portugal, Kroatien og Slovakiet den 29. april 2021 og Rumænien den 31. maj 2021.

[10] Den første betalingsanmodning fra Slovakiet og den anden betalingsanmodning fra Spanien blev godkendt af Kommissionen den 21.7.2022. De to betalinger ville bringe den samlede udbetalte sum op på 112,4 mia. EUR.

op på den symbolske milepæl på 100 mia. EUR, kun ét år efter den officielle indgivelse af de første planer. Det hurtige tempo i udbetalingerne indtil videre viser effektiviteten af det finansielle instrument under genopretnings- og resiliensfaciliteten og medlemsstaternes store engagement i gennemførelsen af relaterede reformer og investeringer.

Genopretnings- og resiliensfaciliteten — Kommunikation og synlighed

Artikel 34 i forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten fastsætter kommunikationskravene til medlemsstaterne og genopretnings- og resiliensplanerne. Det anføres, at medlemsstaterne skal anerkende EU-finansieringens oprindelse og sikre synlighed heraf, herunder ved at vise Unionens logo og en finansieringserklæring med følgende ordlyd: "finansieret af Den Europæiske Union — NextGenerationEU", og at de skal give effektive og forholdsmæssige målrettede oplysninger til forskellige modtagergrupper, herunder medierne og offentligheden. Disse krav er også fastsat i den finansieringsaftale, som Kommissionen har indgået med alle de medlemsstater, der modtager støtte under genopretnings- og resiliensfaciliteten, og medlemsstaterne har redegjort for deres kommunikationsstrategi i genopretnings- og resiliensplanerne.

Medlemsstaterne har truffet en række foranstaltninger for at sikre synligheden af støtten under genopretnings- og resiliensfaciliteten. Dette omfatter lancering af nationale websteder for genopretnings- og resiliensfaciliteten, offentliggørelse af de respektive genopretnings- og resiliensplaner og gennemførelse af de kommunikationsstrategier, der er skitseret i genopretnings- og resiliensplanerne. Medlemsstaterne (og endelige støttemodtagere) viser også en passende finansieringserklæring og Unionens logo, hvor det er relevant.

Kommissionen giver medlemsstaterne regelmæssig vejledning og støtter fortsat deres bestræbelser på at øge genopretnings- og resiliensfacilitetens synlighed. Ud over lanceringen af resultattavlen for genopretning og resiliens har Kommissionen oprettet webstedet for genopretnings- og resiliensfaciliteten[11]), som også indeholder de nationale genopretnings- og resiliensplaner og links til de respektive nationale websteder. Kommissionen drøfter også regelmæssigt emner vedrørende genopretnings- og resiliensfaciliteten med medlemsstaterne inden for rammerne af INFORM EU-netværket (et EU-dækkende netværk af kommunikationsmedarbejdere med ansvar for formidling af EU-projekter og medlemsstaternes projekter finansieret med EU-midler, herunder genopretnings- og resiliensfaciliteten). Kommissionen tilrettelagde fem særlige INFORM EU-møder for at rådgive medlemsstaternes eksperter og muliggøre udveksling af bedste praksis om specifikke spørgsmål vedrørende kommunikation og synlighed i forbindelse med genopretnings- og resiliensfaciliteten.

Kommissionen tilrettelægger også sammen med medlemsstaterne fælles arrangementer, som fremhæver den europæiske dimension af projekter, der støttes af genopretnings- og resiliensfaciliteten. Det skal især bemærkes, at de årlige arrangementer er af afgørende betydning i kommunikationsmæssig henseende og samler institutioner, interessenter (navnlig arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet) og modtagere af støtte under genopretnings- og

[11] https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_da.

resiliensfaciliteten for at drøfte fremskridt og status for gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanen.

Der er allerede blevet afholdt fire årlige arrangementer i 2022 (EE, LV, MT og PT), og de andre vil blive afholdt i efteråret. De ansvarlige for det europæiske semester, der er udstationeret i Kommissionens repræsentationer, spiller en central rolle i tilrettelæggelsen af de årlige arrangementer og mere generelt med hensyn til at fremme samarbejdet om kommunikation i medlemsstaterne.

Desuden inviterer Kommissionen regelmæssigt lokale medier til informationsmøder i forbindelse med behandlingen af betalingsanmodninger med fokus på ethvert spørgsmål vedrørende Kommissionens vurdering.

Endelig har Kommissionen også lanceret den interne kommunikationskampagne NextGenEU for at øge bevidstheden i hele Europa om genopretningsplanens omfang og mål. Kampagnen, der blev lanceret i foråret 2021, vil snart få mere fokus på at formidle de konkrete fordele ved NextGenerationEU-finansierede projekter i de enkelte medlemsstater.

II. HIDTIDIGE FREMSKRIDT: BIDRAG TIL MÅLENE FOR DE SEKS SØJLER OG TIL LIGESTILLING MELLEM KØNNENE

II.a. Seks søjler for en fremtidssikret genopretning: Evaluering af opfyldte milepæle og mål

I henhold til forordningens artikel 29, stk. 3, skal Kommissionen aflægge rapport om de enkelte genopretnings- og resiliensplansers bidrag til facilitetens seks søjler omhandlet i artikel 3, litra a) -f). De seks søjler er:

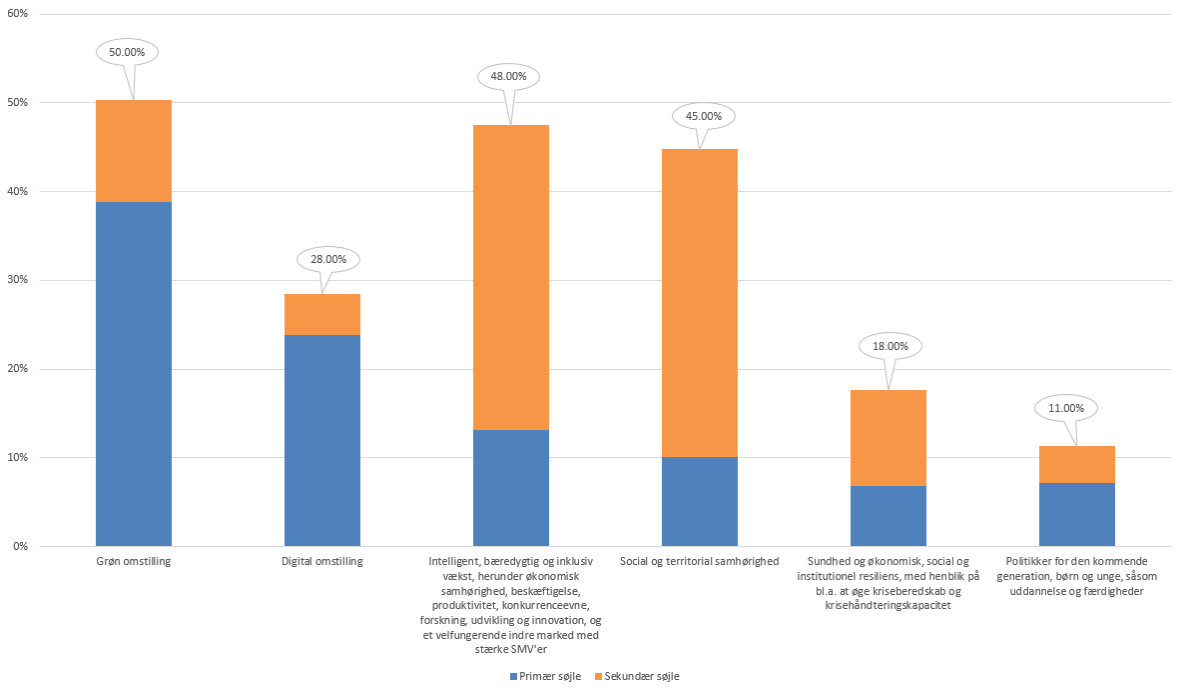
- Grøn omstilling
- Digital omstilling
- Bæredygtig og inklusiv vækst, herunder økonomisk samhørighed, beskæftigelse, produktivitet, konkurrenceevne, forskning, udvikling og innovation, og et velfungerende indre marked med stærke små og mellemstore virksomheder (SMV'er)
- Social og territorial samhørighed
- Sundhed og økonomisk, social og institutionel resiliens, med henblik på bl.a. at øge kriseberedskab og krisehåndteringskapacitet
- Politikker for den kommende generation, børn og unge såsom uddannelse og færdigheder.

De seks politiske søjler afspejler prioriterede politikområder af europæisk relevans og genopretnings- og resiliensfacilitetens overordnede anvendelsesområde. For at være i overensstemmelse med de enkelte foranstaltningers mangesidede karakter, hvor en foranstaltning ofte er knyttet til flere søjler, er rapporteringen baseret på henførelsen af de enkelte foranstaltninger (eller delforanstaltninger) til to politiske søjler (dvs. en primær og

sekundær søjle)[12]. Nedenstående figur giver et overblik over de anslåede udgifter pr. politisk søjle baseret på 25 planer vedtaget af Rådet. Grøn omstilling, intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst samt social og territorial samhørighed er de vigtigste udgiftsprioriteter (med en bidragssats på mellem 40 og 50 %) for de undersøgte medlemsstater. 29 % af udgifterne til foranstaltningerne bidrager til den digitale omstilling og 16 % til politikker vedrørende sundhed, økonomisk, social og institutionel resiliens og afspejler også reaktionerne på covid-pandemien. Sidst, men ikke mindst, bidrager over 12 % af udgifterne til politikkerne for den kommende generation, herunder uddannelse og færdigheder.

[12] Foranstaltningerne henføres til den primære og den sekundære søjle på grundlag af deres relevans. Foranstaltningens primære politikområde (f.eks. grøn, digital osv.) er afgørende for den primære henførelse. Den sekundære henførelse er baseret på foranstaltningens næstvigtigste politikområde.

Figur 2. Andel af de anslåede udgifter i genopretnings- og resiliensplanerne pr. politisk søjle

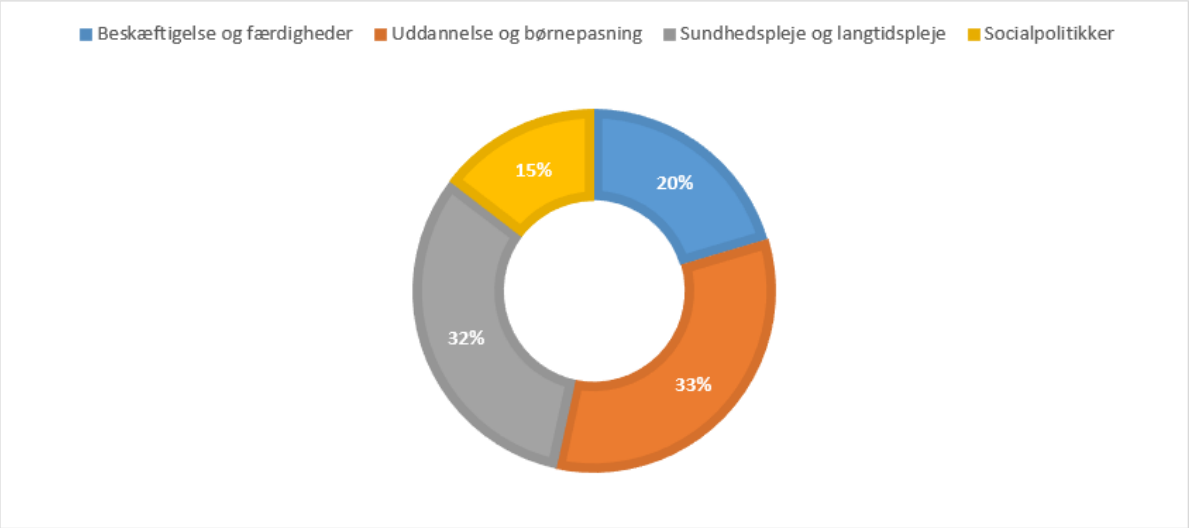

Kilde: Resultattavle for genopretning og resiliens. Bemærk: Hver foranstaltning bidrager til to politikområder under de seks søjler (et primært og et sekundært politikområde), og det samlede bidrag til alle søjler i dette diagram svarer derfor til 200 % af de anslåede omkostninger i de godkendte genopretnings- og resiliensplaner. De procentsatser, der beregnes for bidraget til søjlerne for grøn omstilling og digital omstilling, adskiller sig fra de procentsatser, der beregnes for bidraget til at nå de klimamæssige og digitale mål. Sidstnævnte procentsatser beregnes efter en anden metode (nærmere beskrevet i bilag VI og VII til forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten).

Det anslås, at mere end en fjerdedel af de samlede udgifter i de vedtagne planer bidrager til sociale udgifter, herunder vedrørende børn og unge (figur 3). I betragtning af de store sociale udgifter i kølvandet på covid-pandemien gav forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten Kommissionen beføjelse til at vedtage en delegeret retsakt om fastlæggelse af en metode til indberetning af sociale udgifter, herunder vedrørende børn og unge, under genopretnings- og resiliensfaciliteten (artikel 29, stk. 4, litra b))[13]. Den metode, som Kommissionen har fastsat, inddeler alle udgifter, der finansieres af faciliteten, vedrørende reformer og investeringer i ni brede politikområder, som derefter aggregeres i fire sociale kategorier: 1) beskæftigelse og færdigheder, 2) uddannelse og børnepasning, 3) sundheds- og langtidspleje og 4) socialpolitikker. I alt 135 mia. EUR bidrager til sociale udgifter, hvilket svarer til ca. 30 % af de samlede anslåede udgifter. Omkring en tredjedel af dette beløb er afsat til uddannelse og børnepasning, en tredjedel til sundhed og langtidspleje, mens resten er fordelt mellem udgifter til beskæftigelse og færdigheder og socialpolitikker.

[13] Delegeret forordning (EU) 2021/2105.

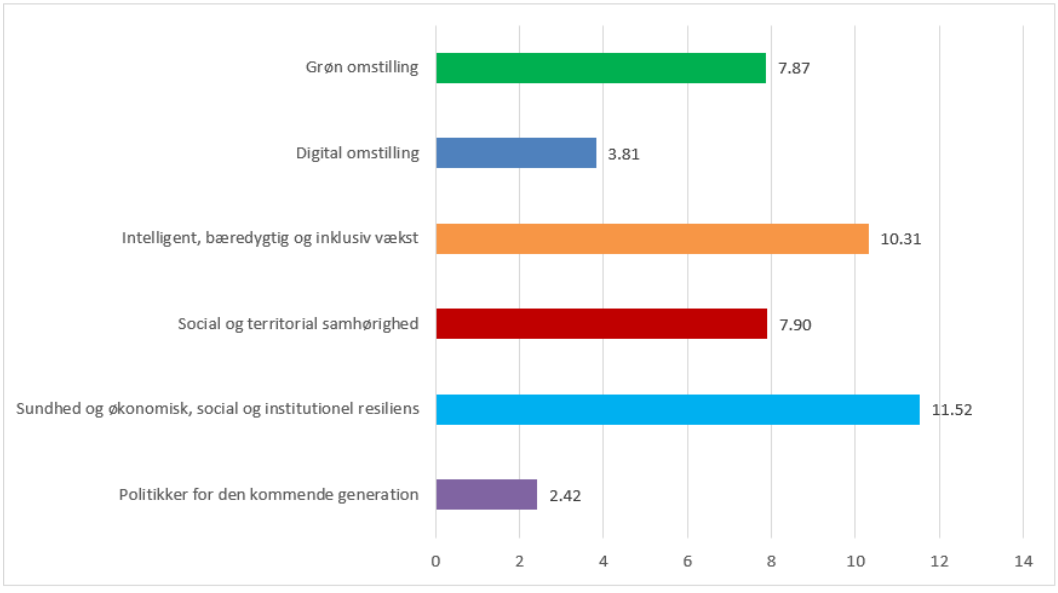
Figur 3. Andel af sociale udgifter under genopretnings- og resiliensfaciliteten opdelt efter sociale hovedkategorier

Bemærk: Dette tal viser opdelingen af de anslåede sociale udgifter i alle godkendte genopretnings- og resiliensplaner. Sociale kategorier defineres og anvendes på grundlag af den metode, som Kommissionen har fastsat i samråd med Europa-Parlamentet og medlemsstaterne i *delegeret forordning (EU) 2021/2105*.

Betalingerne med opfyldte milepæle og mål knyttet til foranstaltninger inden for sundhed, økonomisk, social og institutionel resiliens og intelligent og bæredygtig og inklusiv vækst har indtil videre været de største (ca. 10 mia. EUR hver). Der er udbetalt ca. 8 mia. EUR til opfyldelse af milepæle og mål vedrørende den grønne omstilling og social og territorial samhørighed. De resterende anslåede udgifter på 6 mia. EUR er fordelt mellem den digitale omstilling og politikker for den kommende generation, børn og unge (figur 4).

Figur 4. Betaling pr. søjle (i mia. EUR) — forfinansiering udelukket

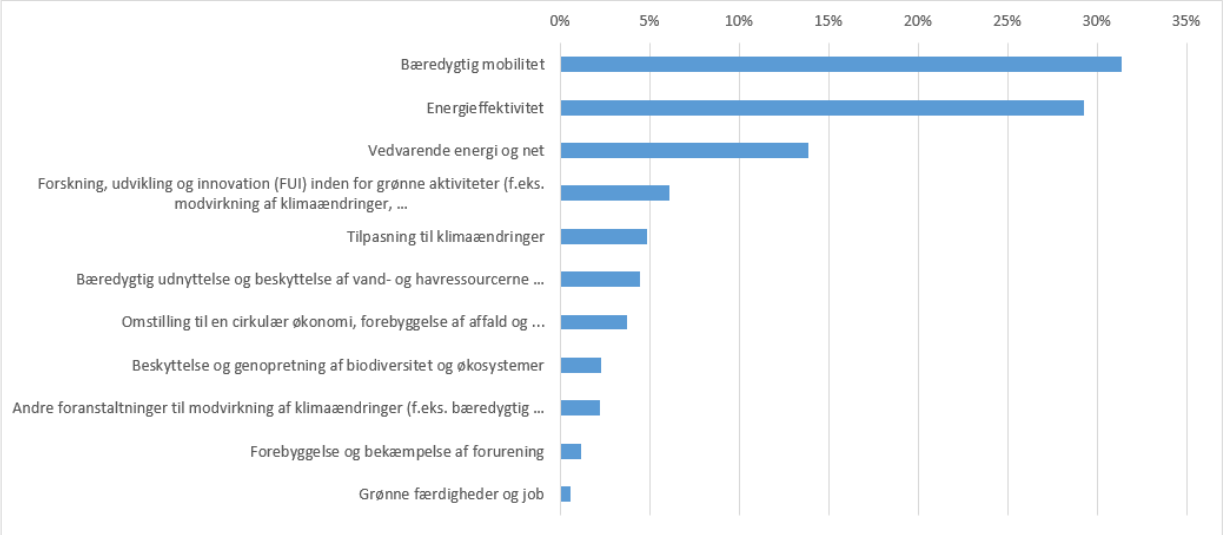

Bemærk: Denne graf er baseret på en metode, som Kommissionen har udviklet til at overvåge udviklingen i udgifterne på tværs af søjlerne. I henhold til denne metode fordeles hver betaling på tværs af de seks søjler på grundlag af de søjlekategorier, der er tildelt foranstaltningerne knyttet til milepælene og målene for betalingsanmodningen.

Søjle 1: Den grønne omstilling

Genopretnings- og resiliensfaciliteten vil bidrage til at nå EU's mål om at reducere nettodrivhusgasemissionerne med mindst 55 % senest i 2030 og opnå klimaneutralitet senest i 2050. Ud over at bidrage til at opfylde klimaambitionerne og REPowerEU-målene såsom fremme af bæredygtig mobilitet, øget energieffektivitet og større udbredelse af vedvarende energikilder vil de foranstaltninger, der støttes af genopretnings- og resiliensfaciliteten, også sikre fremskridt hen imod andre miljømål såsom reduktion af luftforurening, fremme af den cirkulære økonomi eller genopretning og beskyttelse af biodiversiteten osv. Et samlet beløb på 249 mia. EUR af medlemsstaternes samlede tildeling er afsat til foranstaltninger, der bidrager til søjlen for grøn omstilling, som kan opdeles på 11 politikområder (se figur 5).

Figur 5. Fordeling af udgifter til støtte for den grønne omstilling pr. politikområde

Kilde: Resultattavle for genopretning og resiliens.
Procentdelen vedrører den samlede andel under denne politiske søjle i de 25 planer, der blev vedtaget pr. 30. juni 2022.

89 af de milepæle og mål, der er blevet opfyldt indtil videre, bidrager til søjle [14]. Nedenfor gives nogle få eksempler.

Eksempler på foranstaltninger med opfyldte milepæle og mål

- **Frankrig** har foretaget investeringer for at støtte energieffektivitetsrenovering og større rehabilitering af private og sociale boliger.
- **Italien** har indført ny lovgivning for at fremme produktion og forbrug af biomethan.

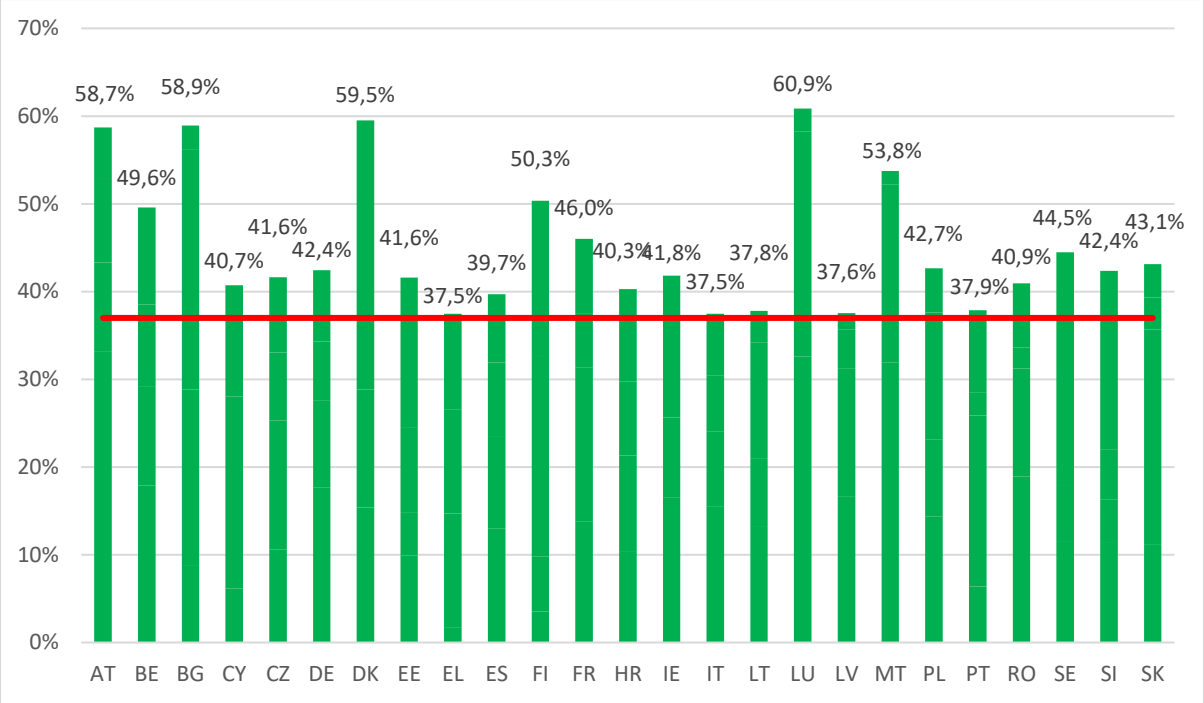
[14] En milepæl og et mål kan bidrage til mere end én søjle.

- **Spanien** har indført en reform med henblik på at etablere en befordrende ramme for integration af vedvarende energikilder i energisystemet: net, lagring og infrastruktur.
- **Portugal** har godkendt en reform til støtte for gennemførelsen af innovationsdagsordenen for landbrug 2030 med forskning og udvikling rettet mod landbrugssektorens, fødevareindustriens og agroindustriens behov og lanceret det første udbud om investeringer til støtte for dekarbonisering af industrien.
- **Grækenland** har vedtaget en reform om fastlæggelse af et regelsæt for installation og drift af ladestandere til elektriske køretøjer.
- **Kroatien** har vedtaget programmer for energieffektivitet i bygninger og for at mindske energifattigdom, indført et energieffektivitetsprogram for dekarbonisering af energisektoren og vedtaget loven om alternative transportbrændstoffer.

I henhold til forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten skal mindst 37 % af den samlede tildeling i hver genopretnings- og resiliensplan støtte klimamål. De reformer og investeringer, som medlemsstaterne har foreslået, har oversteget målet på 37 % (se også figur 6 nedenfor). De samlede anslåede klimaudgifter i de vedtagne planer beløber sig til 198 mia. EUR, svarende til ca. 40 % af den samlede tildeling til planen som beregnet i henhold til metoden med digital tagging[15].

Figur 6. Bidrag til klimamål som andel af tildelingen i genopretnings- og resiliensplanen

[15] Genopretnings- og resiliensplanerne skulle præcisere og begrunde, i hvilket omfang hver foranstaltning bidrager fuldt ud til (100 %), delvist (40 %) eller slet ikke (0 %) til klimamål, jf. bilag VI til forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten. Ved at kombinere koefficienterne med omkostningsskønnene for hver foranstaltning kan det beregnes, i hvilket omfang planerne bidrager til klimamålet.

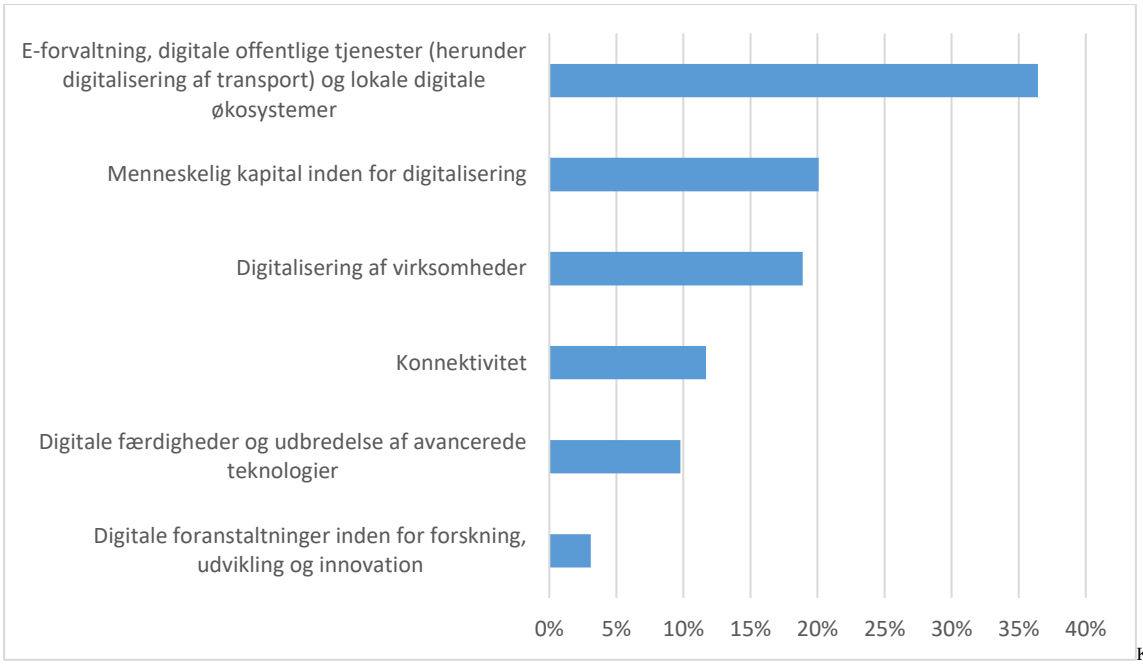

Kilde: Resultattavle for genopretning og resiliens.

Søjle 2: Digital omstilling

Genopretnings- og resiliensfaciliteten yder et væsentligt bidrag til den digitale omstilling i Unionen. Planerne omfatter en række foranstaltninger, herunder udrulning af næste generation af digitale infrastrukturer og avancerede teknologier, udvikling af digitale færdigheder i befolkningen og arbejdsstyrken og støtte til digitalisering af virksomheder og offentlige tjenester. I alt 141 mia. EUR vil bidrage til søjlen for digital omstilling fordelt på digitale politikområder som vist i figur 7.

Figur 7. Fordeling af udgifter til støtte for den digitale omstilling pr. politikområde

Kilde: Resultattavle for genopretning og resiliens.

Procentdelen vedrører den samlede andel under denne politiske søjle i de 25 planer, der blev vedtaget pr. 30. juni 2022.

Indtil videre er 44 milepæle og mål, der bidrager til den digitale søjle, blevet opfyldt. Nedenfor gives nogle eksempler på udbetalingsanmodninger, der er blevet positivt vurderet.

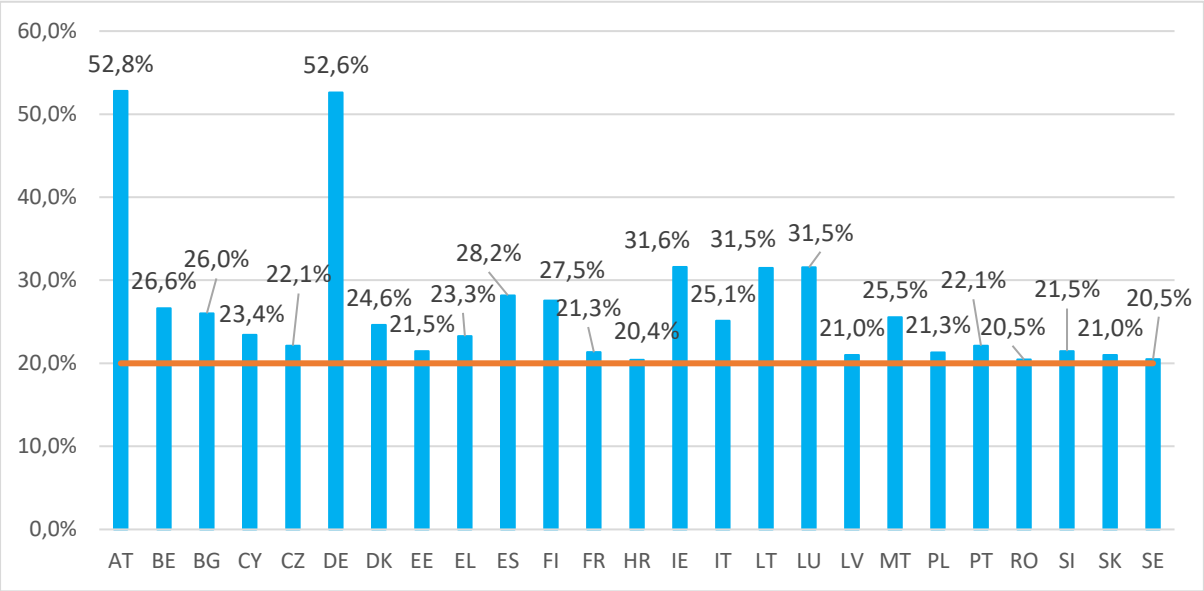
Eksempler på foranstaltninger med opfyldte milepæle og mål

- **Italien** har tildelt kontrakter om udvikling af portalen for digital turisme og lanceret udbud vedrørende identifikation af nationale projekter til puljen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse vedrørende mikroelektronik og cloud.
- **Spanien** har vedtaget digitaliseringsplanen for SMV'er 2021-2025 og en plan for digitale kompetencer.
- **Portugal** har underskrevet kontrakter om køb af 600 000 nye bærbare computere, der skal udlånes til lærere og elever, og udvalgt 17 digitale innovationsknudepunkter, som skal støtte virksomhedernes digitaliseringsbestræbelser.
- **Frankrig** har vedtaget seks "accelerationsstrategier" for innovation inden for centrale digitale teknologier (kvanteteknologier, cybersikkerhed, digital uddannelse, kulturelle og kreative industrier, 5G, cloud).
- **Grækenland** har iværksat en indkaldelse af forslag fra forretningsbanker under lånefaciliteten inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten. Mindst 20 % af tildelingen skal støtte digitale mål.
- **Kroatien** har oprettet en enhed for gennemførelse og forvaltning af digitale omstillingsprojekter i landbrugsministeriet, som skal sikre etableringen af mindst 30 digitaliserede offentlige tjenester, en operationel platform for intelligent landbrug og et offentligt tilgængeligt sporbarhedsinformationssystem.

I henhold til forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten skal mindst 20 % af den samlede tildeling i hver genopretnings- og resiliensplan støtte digitale mål. De reformer og investeringer, som medlemsstaterne har foreslået, har oversteget det digitale mål på 20 %, og de samlede anslåede digitale udgifter i de vedtagne planer beløber sig til 127 mia. EUR svarende til 26 % af planernes samlede tildeling som beregnet på grundlag af metoden for digital tagging[16].

[16] Genopretnings- og resiliensplanerne skulle præcisere og begrunde, i hvilket omfang hver foranstaltning bidrager fuldt ud til (100 %), delvist (40 %) eller slet ikke (0 %) til digitale mål, jf. bilag VII til forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten. Ved at kombinere koefficienterne med omkostningsskønnene for hver foranstaltning kan det beregnes, i hvilket omfang planerne bidrager til det digitale mål.

Figur 8. Bidrag til digitale mål som andel af tildelingen i genopretnings- og resiliensplanen

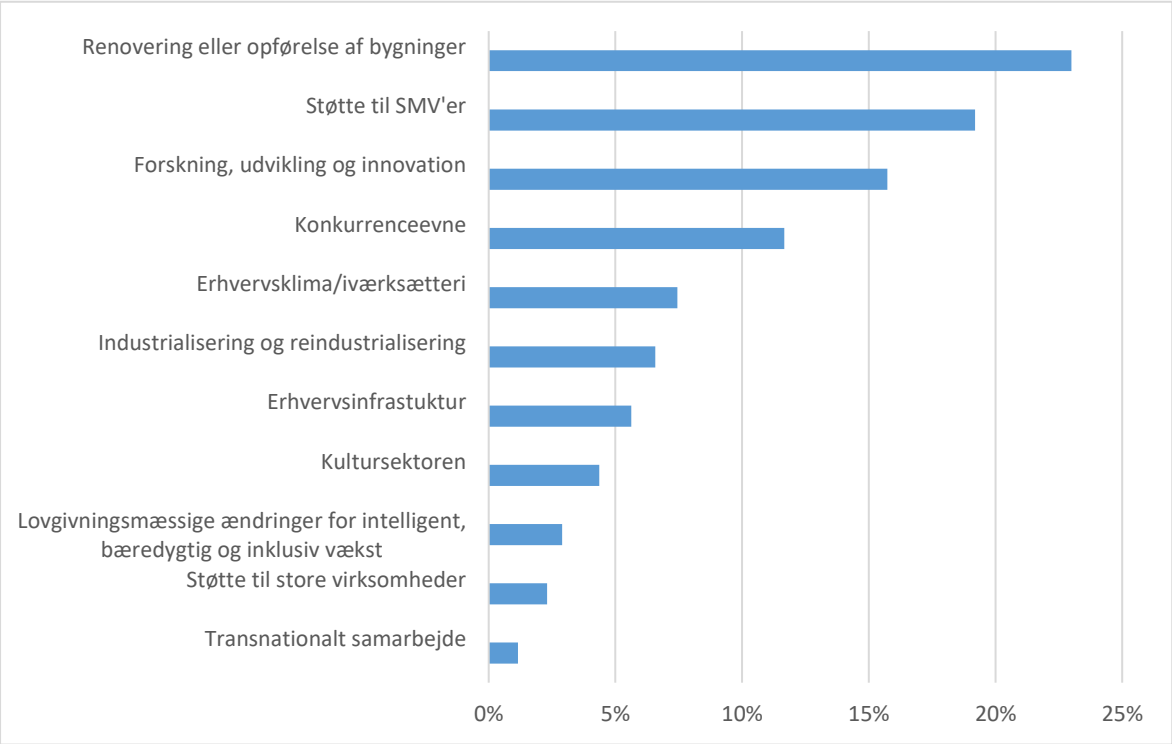
Kilde: Resultattavle for genopretning og resiliens.

Søjle 3: Intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, herunder økonomisk samhørighed, beskæftigelse, produktivitet, konkurrenceevne, forskning, udvikling og innovation og et velfungerende indre marked med stærke SMV'er

Medlemsstaterne har medtaget en række reformer og investeringer i deres planer, som bidrager til at fremme intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst og gøre deres økonomi og Unionens økonomi som helhed mere modstandsdygtig. I betragtning af den betydning, som små, mellemstore og store virksomheder (SMV'er) har for vores økonomier og for genopretningsprocessen, har medlemsstaterne navnlig foreslået et betydeligt antal foranstaltninger, der direkte og indirekte støtter SMV'er[17]. I alt bidrager de 25 planer, som Rådet vedtog den 30. juni, til søjle 3 med ca. 235 mia. EUR til fremme af intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst på en række forskellige politikområder (jf. figur 9).

[17] Yderligere oplysninger og konkrete eksempler på foranstaltninger til støtte for SMV'er findes i den tematiske analyse om SMV-støtte, der er offentliggjort på resultattavlen for genopretning og resiliens: https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/assets/thematic_analysis/3_SME.pdf.

Figur 9. Fordeling af udgifter til støtte for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst pr. politikområde

Kilde: Resultattavle for genopretning og resiliens.
Procentdelen vedrører den samlede andel under denne politiske søjle i de 25 planer, der blev vedtaget pr. 30. juni 2022.

Ud af de 228 opfyldte milepæle og mål bidrager 115 til søjle 3, hvilket illustrerer, at der gøres store fremskridt med hensyn til at genoprette og fremme bæredygtig vækst. Der gives nogle få eksempler på foranstaltninger med opfyldte milepæle og mål i tekstboksen nedenfor.

Medlemsstaterne er desuden på rette spor med gennemførelsen af reformer og investeringer for at støtte SMV'ernes genopretning og forbedre deres adgang til finansiering, herunder gennem midler fra genopretnings- og resiliensfaciliteten. Kroatien er f.eks. i færd med at gennemføre en reform af erhvervsklimaet og de lovgivningsmæssige rammer for at styrke økonomiens konkurrenceevne, hvor der lægges særlig vægt på lovgivningens økonomiske virkninger for SMV'er. Grækenland vil reformere erhvervsklimaet ved at reducere virksomhedernes administrative og reguleringsmæssige byrde, herunder SMV'ernes byrde. Mere specifikt vil reformen mindske kompleksiteten af, omkostningerne forbundet med og varigheden af forskellige procedurer, f.eks. for at opnå kredit, få en elforbindelse, registrere ejendom og opnå byggetilladelse. En reform af lovgivningen om offentlige indkøb indgår også i den græske plan, bl.a. for at forbedre SMV'ers adgang til offentlige kontrakter. Italiens reform vedrørende offentlige indkøb skal forenkle reglerne og procedurerne for offentlige indkøb, øge retssikkerheden for virksomhederne, fremskynde tildelingen af offentlige kontrakter og reducere de offentlige forvaltningers forsinkede betalinger, hvilket også vil være til gavn for SMV'er.

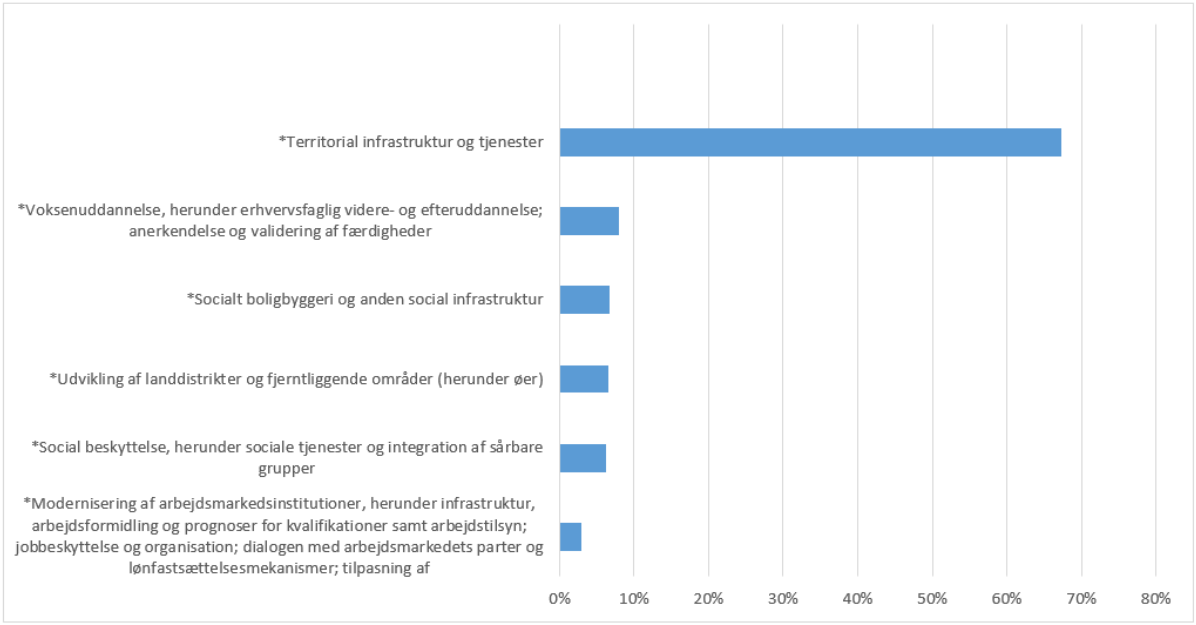
Eksempler på foranstaltninger med opfyldte milepæle og mål

- **Portugal** har indført en reform med henblik på at skabe de nødvendige lovgivningsmæssige og reguleringsmæssige betingelser for gradvis indførelse af vedvarende brint inden for rammerne af en national brintstrategi og investeret i moderniseringen af forretningsområder for modtagelse af interventioner til forbedring af miljømæssig bæredygtighed og digitalisering.
- **Frankrig** har støttet investeringer i forskning i avancerede teknologier til den grønne omstilling (projekter, der falder ind under syv "accelerationsstrategier": i) dekarboniseret brint, ii) dekarbonisering af industrien, iii) bæredygtige landbrugssystemer, iv) genanvendelse og genbrug af genanvendte materialer, v) bæredygtige byer og innovative bygninger, vi) digitalisering og dekarbonisering af mobilitet og vii) biobaserede produkter og industrielle bioteknologier — bæredygtige brændstoffer) for at fremme innovation med henblik på den grønne omstilling af økonomien.
- **Grækenland** har udformet en reform gennem udarbejdelse af lovgivning gennemførelse af en incentiviseringsordning for virksomheders produktivitet og ekstroversion (forøgelse af virksomhedernes størrelse).
- **Italien** har foretaget investeringer for at støtte virksomheder, der er aktive i turismesektoren, navnlig gennem midler til fremme af turistvirksomheders konkurrenceevne. Derudover har 4 000 SMV'er allerede nydt godt af målrettet støtte og finansiering gennem refinansiering og ommodellering af fond 394/81, der forvaltes af SIMEST.
- **Kroatien** har vedtaget en lov om den institutionelle ramme for EU-midler, som skal forbedre deres absorptionskapacitet og fremme en hurtigere gennemførelse af investeringsprojekter.
- **Spanien** har indført to vigtige reformer for at regulere regelsættet på det

Søjle 4: Social og territorial samhørighed

Medlemsstaterne har medtaget et betydeligt antal foranstaltninger til støtte for social og territorial samhørighed, som navnlig bidrager til gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder. Mere præcist vil de 25 genopretnings- og resiliensplaner, som Rådet har vedtaget indtil videre, støtte søjle 4 med ca. 222 mia. EUR. Fordelingen af udgifterne inden for søjlen fremgår af figur 10.

Figur 10. Fordeling af udgifter til støtte for social og territorial samhørighed pr. politikområde

Kilde: Resultattavle for genopretning og resiliens.
Procentdelen vedrører den samlede andel under denne politiske søjle i de 25 planer, der blev vedtaget pr. 30. juni 2022. Metoden til indberetning af sociale udgifter som defineret i delegeret forordning (EU) 2021/2105 er fuldt ud tilpasset og integreret i metoden til indberetning af udgifter under de seks søjler. Under denne søjle anvendes de politikområder, der er markeret med en stjerne (*), til indberetning af sociale udgifter, herunder vedrørende børn og unge, under faciliteten.

Med hensyn til de betalingsanmodninger, der blev vurderet positivt pr. 30. juni 2022, støtter 82 af de opfyldte milepæle og mål søjle 4. Det er værd at understrege, at 28 af de opfyldte milepæle og mål støtter beskæftigelse i bred forstand[18], hvilket vidner om, at medlemsstaterne har været stærkt engageret i jobskabelse af høj kvalitet lige fra de indledende faser af gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanerne.

[18] Disse milepæle er knyttet til foranstaltninger, der bidrager til den sociale kategori "beskæftigelse" som defineret i delegeret forordning 2021/2105.

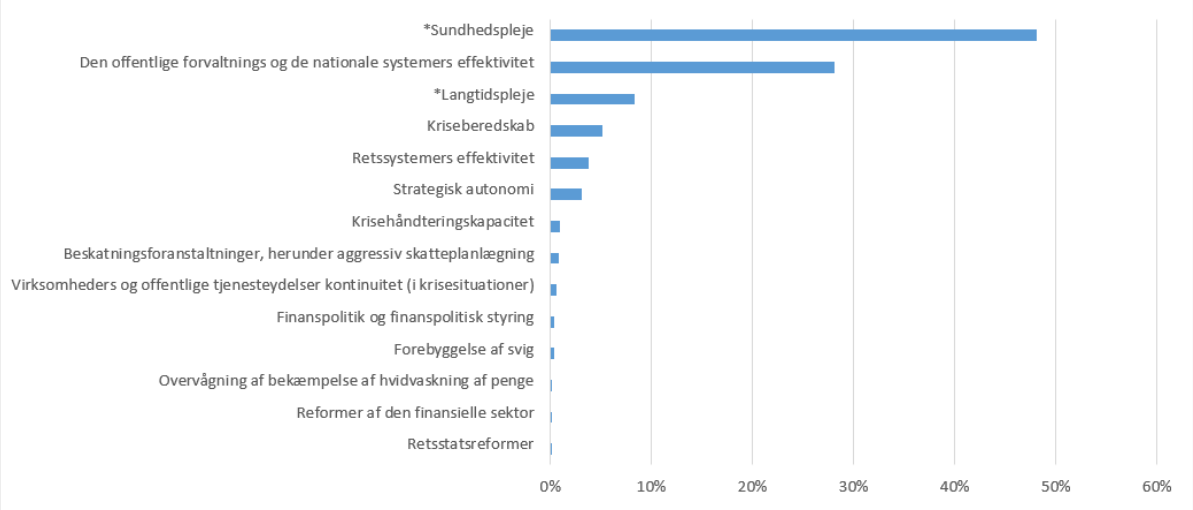
Eksempler på foranstaltninger med opfyldte milepæle og mål

- **Frankrig** har foretaget investeringer til støtte for territorial infrastruktur og tjenester såsom renovering af lokale jernbanelinjer og godkendt en reform om overdragelsen af beføjelser til lokale områder. Frankrig har også indgået finansieringsaftaler for projekter, f.eks. vedrørende anlæggelse af reserverede kørebaner til offentlig transport eller samkørsel.
- **Italien** har investeret i støtte til sårbare personer og forebyggelse af institutionalisering gennem støtte til sårbare familier, afinstitutionalisering af ældrepleje, styrkelse af de sociale tjenester i hjemmet for at forhindre hospitalsindlæggelse og af sociale tjenester for at forebygge udbrændthed blandt socialarbejdere og indførelse af en ny reform for at modernisere aktive arbejdsmarkedspolitikker og forbedre erhvervsuddannelsessystemet.
- **Portugal** har udstedt en ny reform med henblik på at udarbejde en national boligplan ledsaget af relevante investeringer til forbedring af boligforholdene i boligmassen på regionalt plan.
- **Grækenland** har udarbejdet en handlingsplan for energifattigdom, som omfatter målrettede politiske foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten i beboelsesejendomme blandt økonomisk sårbare husholdninger.
- **Kroatien** har vedtaget den nationale plan mod fattigdom og social udstødelse 2021-2027 for at forbedre dagligdagen for personer, der er truet af fattigdom, og for personer, der lider alvorlige materielle afsavn. Denne plan skaber vigtige forudsætninger for en lovgivningsmæssig reform af den nationale plan for udvikling af sociale tjenester, der bidrager til afinstitutionalisering og udviklingen af hjemmehjælp og lokalsamfundsbaserede tjenester for langtidspleje. Kroatien har også forbedret sin arbejdsmarkedslovgivning, bl.a. ved at ændre loven om mindsteløn, udelukke muligheden for at give afkald på mindstelønnen og skærpe

Søjle 5: Sundhed og økonomisk, social og institutionel resiliens, med henblik på bl.a. at øge kriseberedskab og krisehåndteringskapacitet

Foranstaltninger til fremme af sundhed og økonomisk, social og institutionel resiliens indtager en fremtrædende plads i genopretnings- og resiliensplanerne, der har til formål at styrke sundhedssystemerne og institutionernes modstandsdygtighed og beredskab. Reformer og investeringer bidrager til at nå målene for søjle 5 med ca. 87 mia. EUR (se fordelingen i figur 11), og 98 milepæle og mål er allerede opfyldt, hvilket er et klart eksempel på, at medlemsstaterne har gjort en betydelig indsats for at øge deres modstandsdygtighed og gøre fremskridt hen imod Unionens åbne strategiske autonomi.

Figur 11. Fordeling af udgifter til støtte for sundhed og økonomisk, social og institutionel resiliens

Kilde: Resultattavle for genopretning og resiliens. Procentdelen vedrører den samlede andel under denne politiske søjle i de 25 planer, der blev vedtaget pr. 30. juni 2022. Metoden til indberetning af sociale udgifter som defineret i delegeret forordning (EU) 2021/2105 er fuldt ud tilpasset og integreret i metoden til indberetning af udgifter under de seks søjler. Under denne søjle anvendes de politikområder, der er markeret med en stjerne (*), i metoden til indberetning af sociale udgifter.

Der gives nogle få eksempler på foranstaltninger med opfyldte milepæle og mål nedenfor.

Eksempler på foranstaltninger med opfyldte milepæle og mål

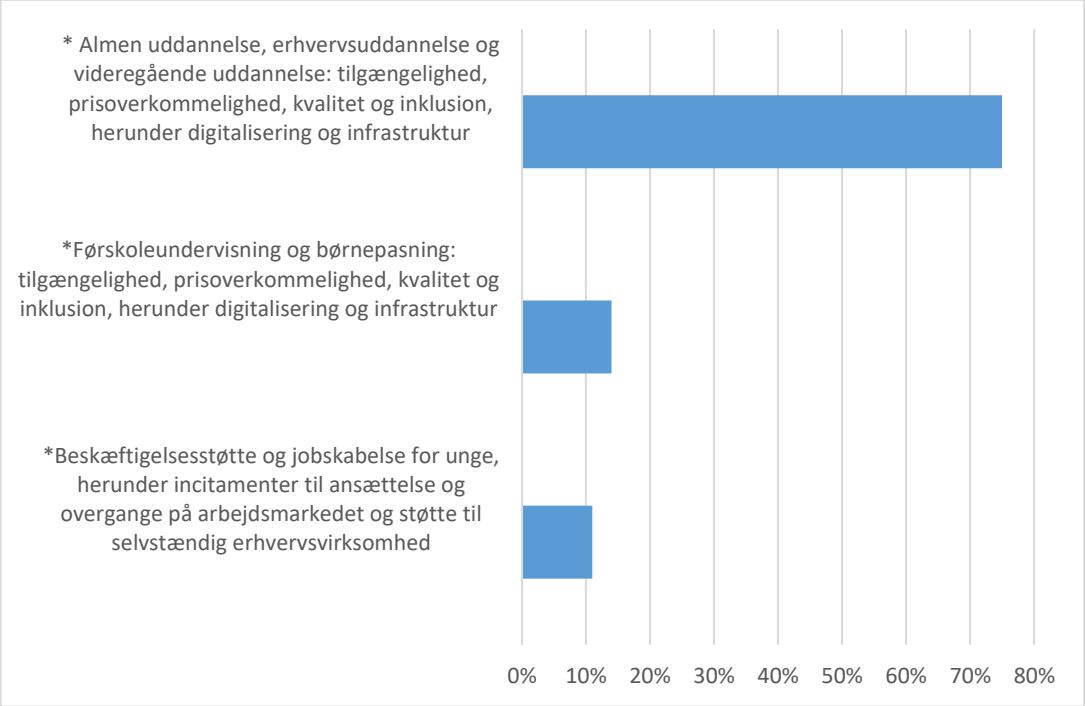
- **Frankrig** har forbedret det nationale sundhedssystem med en reform, der omfatter en forenkling af forvaltningen af hospitaler og giver dem større fleksibilitet i deres organisation.
- **Grækenland** har vedtaget en køreplan for en omfattende reform vedrørende kodificering og forenkling af skattelovgivningen og nye investeringer i opførelse af regionale civilbeskyttelsescentre.
- **Italien** har reformeret civil- og strafferetten og foretaget investeringer i digital opdatering af hospitalernes digitale udstyr.
- **Portugal** har støttet digitaliseringen af den offentlige forvaltning for at sikre digitale, enkle, inklusive og sikre offentlige tjenester til borgere og virksomheder og vedtaget et nyt lovdekret om mental sundhed, som fastsætter principperne for organisering af den mentale sundhedspleje.
- **Spanien** har moderniseret den institutionelle arkitektur for økonomisk styring.
- **Kroatien** har vedtaget budgetloven for at forbedre budgetprocedurerne og styrke de finanspolitiske rammer. Den nye lov om forebyggelse af interessekonflikter og strategien til bekæmpelse af korruption for 2021-2030 er blevet vedtaget for at styrke rammerne for bekæmpelse af korruption. Desuden blev der vedtaget en national plan for sundhedsudvikling 2021-2027, som fastsætter specifikke mål, foranstaltninger og aktiviteter, der skal forbedre sundhedssystemet og sundhedsresultaterne.

Styrkelse af institutionerne og styrkelse af kriseberedskabet og indsatskapaciteten indebærer også fremme af Unionens åbne strategiske autonomi. En række medlemsstater vil investere i at styrke deres cybersikkerhedsrammer i denne henseende. Spanien vil styrke cybersikkerhedskapaciteten hos borgere, SMV'er og fagfolk og forbedre sektorens overordnede økosystem, mens Rumænien vil sikre cybersikkerheden for offentlige og private enheder, der ejer kritisk værdiinfrastruktur. Slovakiet vil opføre og opgradere vedvarende energikilder og øge elsystemernes fleksibilitet med henblik på større integration af vedvarende energikilder, hvilket vil bidrage til at øge landets energiuafhængighed. Nogle medlemsstater vil også investere i industriprojekter, der anses for at være af strategisk betydning, f.eks. luft- og rumfartsindustrien i Frankrigs tilfælde.

Søjle 6: Politikker for den kommende generation

Foranstaltningerne under politikkerne for den kommende generation, børn og unge fokuserer primært på uddannelse, erhvervsuddannelse, førskoleundervisning og børnepasning samt foranstaltninger til støtte for ungdomsbeskæftigelsen. Omkring tre fjerdedele af de samlede udgifter til søjle 6 (56 mia. EUR) bidrager til almen uddannelse, erhvervsuddannelse og videregående uddannelse. De resterende 25 % er næsten ligeligt fordelt mellem førskoleundervisning og børnepasning og støtte til ungdomsbeskæftigelsen.

Figur 12. Fordeling af udgifterne til støttepolitikker for den kommende generation pr. politikområde

Kilde: Resultattavle for genopretning og resiliens. Procentdelen vedrører den samlede andel under denne politiske søjle i de 25 planer, der blev vedtaget pr. 30. juni 2022. Metoden til indberetning af sociale udgifter som defineret i delegeret forordning (EU) 2021/2105 er fuldt ud tilpasset og integreret i metoden til indberetning af udgifter under de seks søjler. Under denne søjle anvendes de politikområder, der er markeret med en stjerne (*), i metoden til indberetning af sociale udgifter.

18 af milepælene og målene under søjle 6 er blevet opfyldt. Disse milepæle og mål er knyttet til foranstaltninger vedrørende aktive arbejdsmarkedspolitikker, støtte til digital omstilling inden for uddannelse, støtte til undervisning, ansættelsestilskud til lærlingeuddannelser samt støtte til videregående uddannelse af unge.

Eksempler på foranstaltninger med opfyldte milepæle og mål

- **Spanien** har indført en handlingsplan for bekæmpelse af ungdomsarbejdsløshed inden for rammerne af en bredere reform med henblik på at modernisere aktive arbejdsmarkedspolitikker.
- **Portugal** har støttet digital omstilling inden for uddannelse gennem nye investeringer.
- **Frankrig** har indført nye tilskud til lærlingeuddannelser, til fremme af videregående uddannelse for studerende efter studentereksamen og til støtte for undervisnings-, forsknings-, udviklings- og innovationsøkosystemer.
- **Italien** har foretaget nye investeringer til støtte for sårbare personer for at forhindre

II. b. Genopretnings- og resiliensfacilitetens bidrag til bekæmpelse af uligheder mellem kønnene

Covid-19-krisens indvirkning på ligestillingen mellem kønnene

Covid-19-krisen har afdækket og forværret udfordringerne i forbindelse med ulighed mellem kønnene i EU. Forældreskabets indvirkning på beskæftigelsen og antal arbejdstimer blev forværret under krisen, da beskæftigelsesfrekvensen for kvinder med små børn i EU var 11,8 procentpoint lavere end for kvinder uden børn i 2020[19]. Ulønnede omsorgsforpligtelser afholder ca. 7,7 millioner kvinder i EU fra at deltage på arbejdsmarkedet sammenlignet med kun 450 000 mænd[20]. Baggrunden for denne udvikling er mangeårige forskelle i repræsentationen af kvinder og mænd i sektorer og erhverv, der er berørt af krisen, såsom kvinders overrepræsentation i sektorer, der er hårdt ramt af nedlukninger, kønsforskelle i brugen af telearbejde og konsekvenserne af pludselige stigninger i ulønnet omsorgsarbejde.

Pandemiens fysiske og psykosociale konsekvenser har også øget ulighederne og navnlig påvirket kvinder, børn og dårligt stillede grupper[21]. Vigtige faktorer, der skal bemærkes, er

[19] 2022-udgaven af den fælles beskæftigelsesrapport, se https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0743&from=DA.
[20] EIGE, "Gender inequalities in care and consequences for the labour market", 2021.
[21] F.eks. personer med handicap, ældre og personer med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund.

den intensiverede vold i hjemmet og pandemiens større mentale sundhedsvirkninger for kvinder og dårligt stillede grupper[22].

Ligestillingsaspektet inden for rammerne af det europæiske semester

Hvert år fremsætter Kommissionen som led i det europæiske semester et forslag til Rådet om en række landespecifikke henstillinger for at forbedre koordineringen mellem medlemsstaterne om den økonomiske politik, finanspolitikken, beskæftigelsespolitikken og social- og arbejdsmarkedspolitikken. Dette indgår i EU's ramme for økonomisk styring. Siden proklamationen om den europæiske søjle for sociale rettigheder har det europæiske semester også været en ramme for koordinering og overvågning af medlemsstaternes indsats for at opfylde de principper og rettigheder, der er fastsat i søjlen om lige muligheder og adgang til arbejdsmarkedet, rimelige arbejdsvilkår og social beskyttelse og inklusion. Princip 2 omhandler specifikt ligestilling mellem kønnene og princip 3 lige muligheder.

En betydelig del af de udfordringer, der blev identificeret i de landespecifikke henstillinger for 2019 vedrørende ligestilling mellem kønnene, håndteres af medlemsstaterne i de genopretnings- og resiliensplaner, der er blevet godkendt indtil videre. I 2019 blev der udstedt landespecifikke henstillinger vedrørende ligestilling mellem kønnene til ni lande (Østrig, Cypern, Tjekkiet, Estland, Tyskland, Irland, Italien, Polen og Slovakiet). De imødegik behovet for at øge kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet og tilbyde førskoleundervisning og børnepasning samt langtidspleje som en forudsætning for at øge denne deltagelse, behovet for at mindske de skattemæssige negative incitamenter til at arbejde flere timer og behovet for at mindske den kønsbestemte lønforskel.

På baggrund af covid-19-pandemien var de landespecifikke henstillinger, der blev udstedt i 2019, fortsat gyldige i 2020 og blev suppleret med henstillinger om håndtering af de yderligere udfordringer, som krisen har medført. Da det tematiske anvendelsesområde for de landespecifikke henstillinger ændrede sig betydeligt i det europæiske semester 2020, blev der ikke udstedt landespecifikke henstillinger med udtrykkelige henvisninger til ligestilling mellem kønnene, men 22 medlemsstater modtog landespecifikke henstillinger, hvor der henvises til dårligt stillede grupper generelt. Betragtningerne i mange landespecifikke henstillinger omhandlede også ligestillingsaspektet og understregede dets betydning på en række politikområder. Der blev ikke foreslået ikkefinanspolitiske landespecifikke henstillinger i 2021, men i 2022 blev der foreslået landespecifikke henstillinger vedrørende ligestilling mellem kønnene til tre lande (Østrig, Tyskland og Polen) med fokus på kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet og tilvejebringelse af børnepasning.

[22] EIGE, se https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2021-health.

Genopretnings- og resiliensfaciliteten og ligestilling mellem kønnene

Ligestillingsaspektet indtager en fremtrædende plads i genopretnings- og resiliensfaciliteten, selv om det ikke er et formelt kriterium for Kommissionens vurdering af nationale planer. I henhold til forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten skal medlemsstaterne redegøre for, hvordan deres respektive planer bidrager til ligestilling mellem kønnene og lige muligheder for alle i overensstemmelse med princip 2 og 3 i den europæiske søjle for sociale rettigheder og med verdensmål for bæredygtig udvikling nr. 5 (opnå ligestilling mellem kønnene og styrke kvinders og pigers rettigheder og muligheder) og, hvor det er relevant, med den nationale ligestillingsstrategi[23]. I henhold til forordningen skal medlemsstaterne også beskrive sammenhængen og komplementariteten mellem deres foranstaltninger og andre politikker samt med finansiering fra andre EU-kilder, herunder fra Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+).

Det præciseres i forordningens overordnede mål, at faciliteten skal have særlig fokus på kvinder i forbindelse med afbødningen af krisens virkninger (se især artikel 4 og artikel 18, stk. 4, litra o)). Desuden omfatter facilitetens anvendelsesområde søjle 4 (se artikel 3, litra d)) med fokus på social og territorial samhørighed, hvor begrebet "social" omfatter forbedring af ligestilling mellem kønnene og lige muligheder. Ligestillingsaspektet behandles også gennem målet om at mindske social sårbarhed, som indgår i et af vurderingskriterierne i planerne.

Endelig skal planerne i henhold til forordningens artikel 17, stk. 3, håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger, herunder henstillingerne til medlemsstaterne i 2019 og 2020, som var direkte eller indirekte knyttet til målet om at forbedre ligestillingen mellem kønnene. Under udarbejdelsen af planerne opfordrede Kommissionen konsekvent medlemsstaterne til at integrere ligestillingsaspektet i deres nationale planer. I overensstemmelse med den tostrengede tilgang i strategien for ligestilling mellem mænd og kvinder[24] opfordrede Kommissionen medlemsstaterne til at medtage målrettede foranstaltninger til fremme af ligestilling mellem kønnene og til at integrere ligestillingsaspektet i alle planerne.

Rapportering om ligestilling mellem kønnene i forbindelse med gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanerne

Kommissionen har fremmet udviklingen af rapporteringsværktøjer på EU- og medlemsstatsplan for at overvåge gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten og sikre, at den bidrager til at gøre EU og genopretningen mere inklusiv, herunder ved at sikre, at forskellige indberettede data er kønsopdelte. Med henblik herpå har Kommissionen vedtaget to delegerede retsakter om a) resultattavlen for genopretning og resiliens og fælles indikatorer

[23] Artikel 18, stk. 4, litra o), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten.

[24] Strategien følger en tostrenget tilgang til integration af kønsaspektet kombineret med målrettede foranstaltninger.

og b) den efterfølgende indberetning af sociale udgifter. De trådte begge i kraft den 2. december 2021.

Disse delegerede retsakter indeholder en række bestemmelser om afdækning af den kønsspecifikke virkning af genopretnings- og resiliensfaciliteten:

- I delegeret forordning (EU) 2021/2106[25] fastsættes 14 fælles indikatorer, i forhold til hvilke medlemsstaterne rapporterer om fremskridtene hen imod facilitetens mål, og fire af disse fælles indikatorer kræver opdeling af data efter køn.
- For at afdække genopretnings- og resiliensfacilitetens bidrag til ligestilling mellem kønnene indførte Kommissionen i samråd med medlemsstaterne markeringer i sine vurderingsværktøjer til at identificere foranstaltninger med fokus på ligestilling mellem kønnene i overensstemmelse med den metode, der er fastsat i delegeret forordning (EU) 2021/2105[26].

Det er vigtigt at bemærke, at den reelle indvirkning på og de reelle udgifter vedrørende ligestillingen mellem kønnene ikke kan udledes direkte af planerne på grund af metodologiske begrænsninger, vurderingens forudgående karakter og genopretnings- og resiliensfacilitetens resultatbaserede karakter.

Foranstaltninger med fokus på ligestilling mellem kønnene i nationale planer

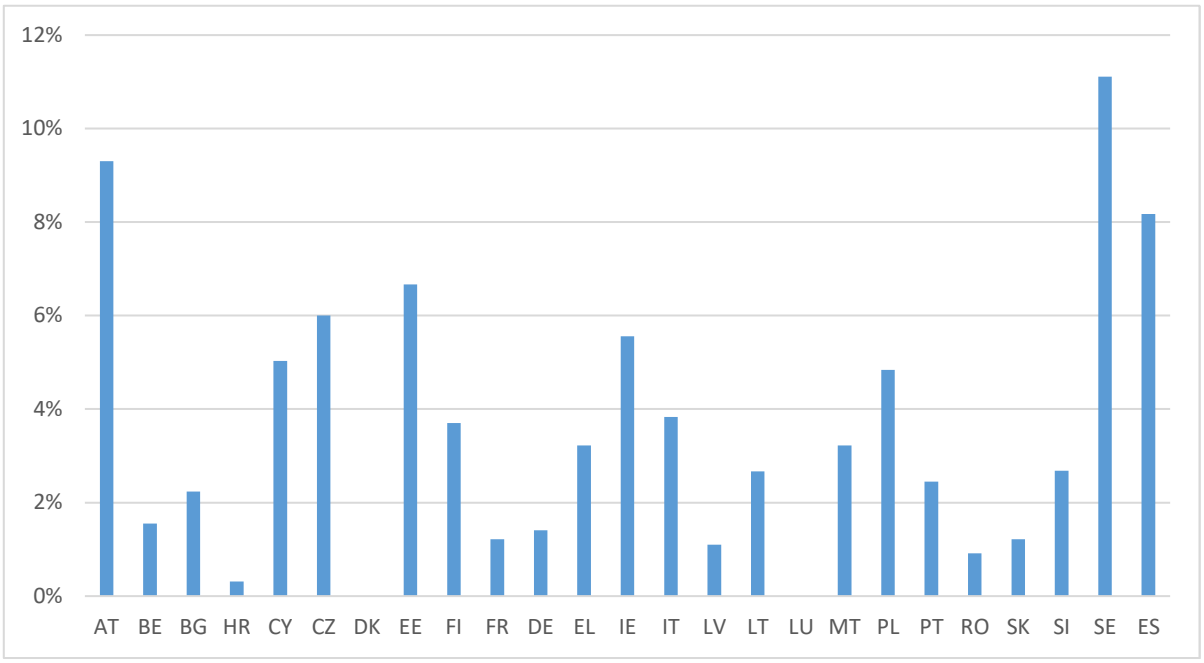
På grundlag af Kommissionens markeringer af fokus på ligestilling mellem kønnene i de pågældende foranstaltninger i planerne og i samråd med medlemsstaterne anses 129 foranstaltninger i de 25 planer, der var vedtaget pr. 30. juni 2022, for at have fokus på ligestilling mellem kønnene. Se fordelingen pr. medlemsstat i figur 13[27].

[25] Delegeret forordning (EU) 2021/2106, der fastsætter de fælles indikatorer og de detaljerede elementer vedrørende resultattavlen for genopretning og resiliens.

[26] Kommissionens delegerede forordning (EU) 2021/2105 af 28. september 2021 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten for så vidt angår fastlæggelse af en metode til indberetning af sociale udgifter. Det skal bemærkes, at Kommissionen ikke kun anvendte denne metode på foranstaltninger af social karakter, men også på alle andre foranstaltninger i vedtagne genopretnings- og resiliensplaner med fokus på ligestilling mellem kønnene for at kunne afdække dette aspekt mere effektivt i alle planerne. Dette fokus skulle ikke nødvendigvis være det primære fokus for de pågældende foranstaltninger. Dette indebærer, at foranstaltninger, der ikke er markeret, også kan have en indvirkning på ligestillingen mellem kønnene. I betragtning af de metodologiske begrænsninger, vurderingens forudgående karakter og genopretnings- og resiliensfacilitetens resultatbaserede karakter kan den reelle indvirkning på og de reelle udgifter vedrørende ligestillingen mellem kønnene desuden ikke udledes direkte af markeringerne.

[27] Tallene er illustrative og beregnet til kvalitativ analyse, og de er ikke en sammenlignende vurdering af medlemsstaternes genopretnings- og resiliensplaner. Antallet og strukturen af foranstaltningerne i de enkelte nationale planer varierer meget, og det samme gælder tilgangen til at afspejle forpligtelserne til ligestilling mellem kønnene. En mere detaljeret analyse findes i de arbejdsdokumenter fra Kommissionens tjenestegrene, som Europa-Kommissionen har vedtaget for hver godkendt plan.

Figur 13. Andel (i %) af foranstaltninger med fokus på ligestilling mellem kønnene i vedtagne genopretnings- og resiliensplaner

Kilde: Resultattavlen for genopretning og resiliens.

Mens specifikke foranstaltninger primært bidrager til søjle 4 (social og territorial samhørighed), 5 (sundhed og økonomisk, social og institutionel resiliens) og 6 (politikker for den kommende generation) i genopretnings- og resiliensfaciliteten, støttes ligestilling mellem kønnene også gennem foranstaltninger, der bidrager til søjle 1 (grøn omstilling), 2 (digital omstilling) og 3 (intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst).

Nogle af foranstaltningerne til støtte for den grønne omstilling under søjle 1 bidrager f.eks. til mål for ligestilling mellem kønnene (f.eks. Belgien, Tjekkiet, Finland, Slovakiet og Spanien) ved at fremme uddannelse i grønne færdigheder blandt kvinder eller ved at opføre og renovere børnepasningsfaciliteter med højere energieffektivitet.

I foranstaltninger til støtte for den digitale omstilling under søjle 2 har flere medlemsstater (f.eks. Cypern, Estland, Finland, Letland, Portugal, Spanien og Sverige) medtaget foranstaltninger til at forbedre pigers og kvinders digitale færdigheder og til fremme af ligelig repræsentation inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM) og IKT (f.eks. Portugal og Italien).

Under søjle 3 om intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst har nogle medlemsstater integreret ligestillingsaspektet ved at medtage foranstaltninger til at forbedre kvindelige iværksætteres adgang til finansiering og støtte nystartede virksomheder ejet af kvinder. På samme måde er der medtaget foranstaltninger, som skal hjælpe kvinder med at forbedre deres iværksætterfærdigheder. Flere medlemsstater har også indført specifikke kønsbaserede rapporteringsforpligtelser eller mål (f.eks. Cypern, Frankrig, Italien, Portugal, Slovenien og Spanien).

Foranstaltningerne under søjle 4 omfatter reformer med henblik på at mindske den kønsbestemte pensionsforskel (f.eks. Østrig), forbedre balancen mellem arbejdsliv og privatliv og arbejdsvilkårene (f.eks. Kroatien og Slovenien) og styrke integrationen af kønsaspektet i aktive arbejdsmarkedspolitikker (f.eks. Spanien) samt investeringer, der tilskynder kvinder til at deltage på arbejdsmarkedet (f.eks. Italien), og forbedre kvinders finansielle færdigheder (f.eks. Cypern).

Mange foranstaltninger til styrkelse af sundheds- og langtidsplejesystemerne under søjle 5 har til formål at forbedre kvaliteten og leveringen af formel og uformel pleje på både nationalt, regionalt og lokalt plan ved at reducere det omsorgsansvar, som kvinder ofte påtager sig i husholdningerne (f.eks. Østrig, Tjekkiet, Estland, Italien, Litauen, Slovenien, Spanien og Sverige). Desuden vil nogle foranstaltninger specifikt bidrage til at støtte socialt dårligt stillede gravide kvinder og til at forbedre arbejdsvilkårene for erhverv, der hovedsagelig beskæftiger kvinder, såsom sygepleje (f.eks. Østrig og Sverige).

Endelig omfatter foranstaltningerne under søjle 6 reformer og investeringer med henblik på at øge adgangen til førskoleundervisning og børnepasning (f.eks. Østrig, Belgien, Cypern, Tjekkiet, Tyskland, Grækenland, Italien, Polen, Slovakiet og Spanien), hvilket er en vigtig hjælp og betingelse for at støtte kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet.

Indtil videre omfatter 13 foranstaltninger med fokus på ligestilling mellem kønnene opfyldte milepæle og mål, jf. eksemplerne nedenfor.

Eksempler på foranstaltninger med fokus på ligestilling mellem kønnene med opfyldte milepæle og mål

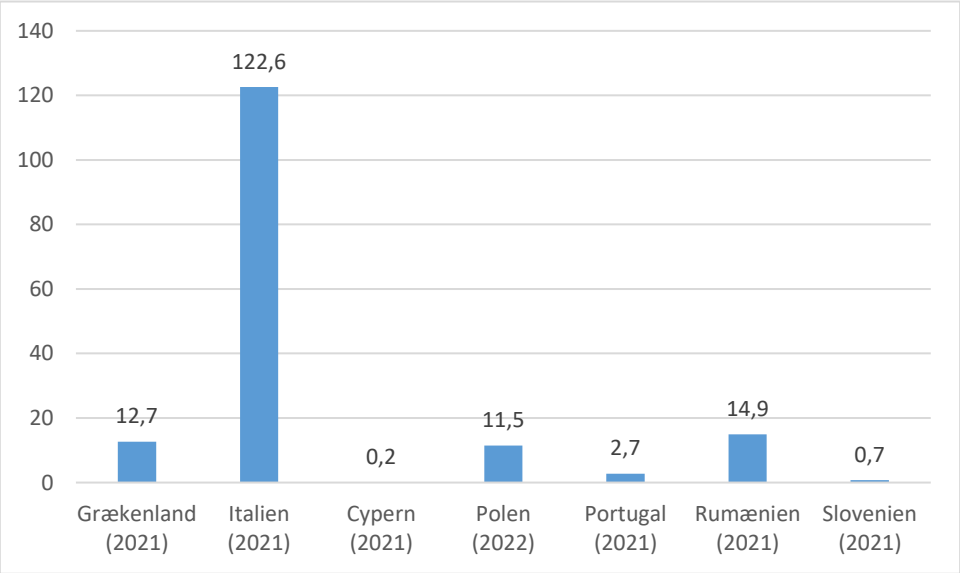
- **Italien** har oprettet en fond til støtte for kvindelige iværksættere og planlagt investeringer for at forebygge potentiel sårbarhed i familier, herunder ved at støtte forældre til børn i alderen 0-17 år.
- **Grækenland** har etableret en ny ramme for at forbedre balancen mellem arbejdsliv og privatliv og slå bro over den kønsbestemte forskel i beskæftigelsesfrekvensen.
- **Portugal** har stillet nyt digitalt udstyr til rådighed i skolerne for at fremme en lige udvikling af pigers og drenges digitale færdigheder og støtte lige deltagelse i STEM.
- **Spanien** har indført nye forpligtelser for arbejdsgiverne for at sikre lige løn til mænd og kvinder og løngennemsigtighed. Denne reform vil bidrage til at identificere diskriminerende situationer som følge af ukorrekte jobvurderinger (dvs. lavere løn for arbejde af samme værdi). Spanien reviderede desuden kompensationen til forældre, primært mødre, for udgifterne til fødsel og børnepasning med henblik på at mindske den kønsbestemte pensionsforskel på lang sigt.

III. VEJEN FREM: ET FLEKSIBELT INSTRUMENT SKRÆDDERSYET TIL NYE UDFORDRINGER

III.a. Styrkelse af de nationale genopretnings- og resiliensplaner for at imødegå nye udfordringer

Der er adgang til finansiering på meget gunstige finansieringsvilkår for medlemsstaterne under genopretnings- og resiliensfaciliteten til støtte for yderligere reformer og investeringer. Det er vigtigt at huske på, at medlemsstaterne har mulighed for at styrke deres planer ved at tilføje nye reformer og investeringer, der skal finansieres gennem lån. I forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten fastsættes det maksimale lånebeløb til 360 mia. EUR i 2018-priser. Indtil videre er der indgået forpligtelser for ca. 165 mia. EUR i lånestøtte som vist i figur 14 nedenfor. Derfor beløber de lån under genopretnings- og resiliensfaciliteten, som medlemsstaterne fortsat kan anmode om, sig til ca. 225 mia. EUR, når de omregnes i løbende priser. Lån under genopretnings- og resiliensfaciliteten kan kombineres med privat finansiering for at øge deres effekt. For at kunne behandle anmodninger om lån hurtigt og sikre en retfærdig og gennemsigtig proces har Kommissionen i forbindelse med den foreslåede ændringsforordning om REPowerEU foreslået, at medlemsstaterne meddeler deres hensigt med hensyn til en eventuel optagelse af lån under genopretnings- og resiliensfaciliteten senest 30 dage efter den nye forordnings ikrafttræden.

Figur 14. Oversigt over bevilgede lån (mia. EUR)

Kilde: Europa-Kommissionen.

Genopretnings- og resiliensfaciliteten som et redskab til støtte for opfyldelsen af målene i REPowerEU-planen

I lyset af Ruslands invasion af Ukraine og de seneste geopolitiske begivenheder står medlemsstaterne over for hidtil usete udfordringer. Det er blevet vigtigere end nogensinde før at styrke medlemsstaternes modstandsdygtighed og investere i strategisk vigtige områder på en fælles og koordineret måde i hele Unionen under overholdelse af principperne om retfærdighed og solidaritet. Fokus er skiftet endnu mere i retning af at fremskynde den grønne og den digitale omstilling og gå videre med reformer og investeringer for at øge kriseberedskabet og krisehåndteringskapaciteten. Et stort antal genopretnings- og resiliensplaner omfatter allerede foranstaltninger til at tackle disse udfordringer, og det er helt sikkert en prioritet at fremskynde gennemførelsen af disse eksisterende foranstaltninger.

Kommissionen har foreslået en REPowerEU-plan, hvor genopretnings- og resiliensfaciliteten er et af de vigtigste gennemførelsesværktøjer. REPowerEU-planen har til formål imødekomme de to presserende behov for at omlægge Europas energisystem: udfasning af EU's afhængighed af russiske fossile brændstoffer, der anvendes som et økonomisk og politisk våben og koster de europæiske skatteydere næsten 100 mia. EUR om året, for at forøge vores modstandsdygtighed og fremskyndelse af omstillingen til ren energi. Med udgangspunkt i Fit for 55-pakken og fuldførelse af tiltagene vedrørende energiforsyningssikkerhed og -lagring indeholder REPowerEU-planen en række yderligere foranstaltninger med henblik på: 1) energibesparelser og øget energieffektivitet, 2) diversificering af energiforsyningen, 3) fremskyndelse af omstillingen til ren energi og 4) en intelligent kombination af investeringer og reformer. Kommissionens forslag har til formål at sikre, at medlemsstaterne tilføjer et REPowerEU-kapitel i enhver ændret genopretnings- og resiliensplan. I et sådant kapitel bør der være fokus på foranstaltninger, som bidrager til målene for REPowerEU om at støtte energibesparelser, diversificere energiforsyningen og fremskynde udrulningen af vedvarende energi til erstatning af fossile brændstoffer i boliger og inden for industri, transport og elproduktion. Et sådant kapitel bør støtte disse mål gennem en fremskyndet omskoling af arbejdsstyrken til grønne færdigheder samt støtte til værdikæder inden for centrale materialer og teknologier med relation til den grønne omstilling.

Der er foreslået yderligere ressourcer til genopretnings- og resiliensfaciliteten for at imødegå disse hidtil usete geopolitiske udfordringer. Det er afgørende for en vellykket og bæredygtig genopretning at øge Unionens energiforsyningssikkerhed og diversificeringen heraf og mindske EU's afhængighed af fossile brændstoffer. Medlemsstaterne har mulighed for at gøre brug af den resterende låneramme under genopretnings- og resiliensfaciliteten og anvende lån til at støtte foranstaltninger i overensstemmelse med målene for REPowerEU. Kommissionen har også foreslået at øge de disponible midler under genopretnings- og resiliensfaciliteten med 20 mia. EUR fra salget af kvoter i EU's emissionshandelssystem, som i øjeblikket findes i markedsstabilitetsreserven, for at hjælpe medlemsstaterne med at tackle disse udfordringer. Endelig giver forslaget medlemsstaterne mulighed for at anmode om at få overført en del af deres tildeling under programmer under delt forvaltning til genopretnings- og resiliensfaciliteten. Navnlig kan en større andel af deres tildeling for 2021-2027 under fondene omfattet af forordningen om fælles bestemmelser (stigning fra 5 % op til 12,5 %) og op til 12,5 % af deres nationale tildeling under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling

af Landdistrikterne tildeles genopretnings- og resiliensplanerne i lyset af den store overensstemmelse mellem genopretnings- og resiliensfaciliteten og disse programmers mål.

Genopretnings- og resiliensplanerne er et godt udgangspunkt for at gennemføre disse presserende prioriteter. Medlemsstaternes genopretnings- og resiliensplaner vil tjene som en strategisk ramme for reformer og investeringer, som skal sikre en fælles europæisk indsats for at øge energisystemernes modstandsdygtighed, sikkerhed og bæredygtighed i overensstemmelse med målene i REPowerEU-planen. I de ændrede planer skal der tages hensyn til de landespecifikke henstillinger i 2022, navnlig henstillingerne på energiområdet.

III.b. Vejen frem: Vejledning til medlemsstaterne om ajourføring af planerne

Den nye vejledning om genopretnings- og resiliensplanerne i forbindelse med REPowerEU indeholder de nødvendige oplysninger og instrukser til medlemsstaterne om at ændre deres planer i forbindelse med den ajourførte tildeling, samtidig med at der tilføjes reformer og investeringer for at opfylde REPowerEU-målene.

I denne nye vejledning er der fokus på processen med at ændre eksisterende planer, og vejledningen fra januar 2021[28] gælder fortsat for udarbejdelsen af genopretnings- og resiliensplaner generelt. Den nye vejledning beskriver specifikt, hvordan kapitlet om REPowerEU bør struktureres, og hvad det bør indeholde:

Kommissionen har også gjort det klart i vejledningen, at tilføjelsen af REPowerEU-kapitler i genopretnings- og resiliensplanerne ikke bør forsinke gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanerne. Det er vigtigt, at medlemsstaterne fortsat fokuserer på gennemførelsen af de eksisterende genopretnings- og resiliensplaner for at muliggøre fremskridt med milepæle og mål under hensyntagen til deres relevans for hurtigere at komme på fode igen efter de økonomiske konsekvenser af pandemien og for at blive mere modstandsdygtige.

Ændringen af genopretnings- og resiliensplanerne bør derfor være velbegrundet og begrænset til en række specifikke situationer for at muliggøre en hurtig vedtagelse og mobilisering af de yderligere investeringer og reformer. Ambitionsniveauet i genopretnings- og resiliensplanerne bør ikke sænkes, herunder navnlig med hensyn til reformer, der tager sigte på landespecifikke henstillinger.

Konklusion

Genopretnings- og resiliensfaciliteten blev oprettet i februar 2021 for at fremme Unionens økonomiske, sociale og territoriale samhørighed og yde betydelig finansiel støtte til medlemsstaterne i forbindelse med covid-19-krisen ved at fremskynde

[28] Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene ((2021) 12 final).

gennemførelsen af bæredygtige reformer og investeringer. 18 måneder senere er der gjort store fremskridt. Gennemførelsen af den ambitiøse reform- og investeringsdagsorden, som medlemsstaterne har fremlagt, er godt på vej og understøtter fremskyndelsen af Europas grønne og digitale omstilling.

Desuden er genopretnings- og resiliensfaciliteten blevet hjørnestenen i Den Europæiske Unions fremtidsorienterede strategi, da de nationale genopretnings- og resiliensplaner fastsætter investerings- og reformdagsordenen for at fremme en inklusiv og bæredygtig vækst i de kommende år. I denne forbindelse vil genopretnings- og resiliensfaciliteten hjælpe medlemsstaterne med at tackle uligheder mellem kvinder og mænd gennem foranstaltninger, der specifikt fokuserer på ligestilling mellem kønnene, og ved at støtte integration af kønsaspektet på tværs af de seks politiske søjler.

Facilitetens unikke karakter som et efterspørgsels- og resultatbaseret instrument har også vist sig at være effektiv i denne tidlige fase. Den støtter gennemførelsen af en kombination af gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som udformes sammen med medlemsstaterne og er skræddersyet til deres behov, og giver passende incitamenter til at sikre, at de gennemføres på mellemlang sigt.

Siden oprettelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten har hidtil usete geopolitiske og økonomiske begivenheder haft en drastisk indvirkning på Unionens samfund og økonomi, som nu står over for en ny krise som følge af virkningerne af Ruslands invasion af Ukraine. Foranstaltningerne i de eksisterende genopretnings- og resiliensplaner om gennemførelse af den grønne og den digitale omstilling er fortsat afgørende og skal gennemføres fuldt ud. Desuden forventes et stort antal foranstaltninger i medlemsstaternes genopretnings- og resiliensplaner allerede at bidrage til at imødegå de nye udfordringer. Samtidig kræver den seneste geopolitiske og økonomiske udvikling en endnu mere udtalt forståelse for tidshorisontens betydning og et endnu højere ambitionsniveau for at forbedre modstandsdygtigheden af Unionens energiforsyning, mindske afhængigheden af energiimport og støtte en retfærdig omstilling i væsentligt grad. Dette kræver en kombination af yderligere investeringer og reformer, både på EU-plan og nationalt plan.

I lyset af genopretnings- og resiliensfacilitetens første konkrete vellykkede resultater foreslog Kommissionen i denne forbindelse at gøre faciliteten til REPowerEU's vigtigste gennemførelsesværktøj[29]. Den tilgængelige lånekapacitet under genopretnings- og resiliensfaciliteten samt de foreslåede supplerende finansieringskilder kan bidrage til at styrke Europas åbne strategiske autonomi, mindske Unionens afhængighed af fossile brændstoffer og støtte vedvarende energi og reducere energiforbruget generelt. Med et kapitel om REPowerEU, der skal styrke deres ambitioner, har genopretnings- og resiliensplanerne gode forudsætninger for at tjene som en central strategisk ramme for reformer og investeringer i Europa, der skal

[29] Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) 2021/1060, forordning (EU) 2021/2115, direktiv 2003/87/EF og afgørelse (EU) 2015/1814. Den fulde tekst findes her: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022PC0231&qid=1657574352845&from=DA.

sikre en fælles europæisk indsats for at øge energisystemernes modstandsdygtighed, sikkerhed og bæredygtighed.